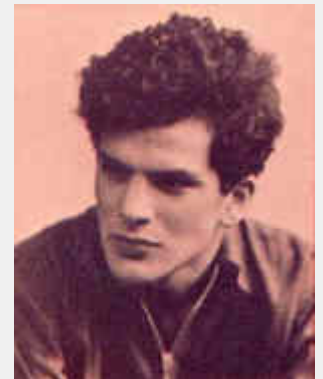

του **Γιώργου Μητραλιά**

Γιατί το άρθρο που ακολουθεί; Προφανώς, επειδή τραβάει προκαταβολικά τον αναγνώστη καθώς αναφέρεται όχι σε κάποιον ανώνυμο, αλλά στο δισέγγονο του Δαρβίνου. Επίσης, προφανώς, επειδή δίκαια συγκινεί και βάζει σε (χρήσιμες) σκέψεις η ζωή και ο ηρωικός του θάνατος «μια μέρα πριν κλείσει τα 21 χρόνια του». Όμως, υπάρχει κι ένας ακόμα λόγος που μας έκανε να «αλιεύσουμε» -και να μεταφράσουμε- το παρακάτω άρθρο στη διαδικτυακή εφημερίδα της Ανδαλουσίας **andalucesdiario.es**: Αποκαλύπτει στον Έλληνα αναγνώστη μια σημερινή ισπανική πραγματικότητα που αγνοεί, εκείνη της «πολιτικής αρχαιολογίας», δηλαδή της οργανωμένης και συστηματικής αναζήτησης από χιλιάδες εθελοντές των λειψάνων εκατοντάδων χιλιάδων -πάντα άθραφτων και αγνοούμενων- αντιφασιστών μαχητών του εμφυλίου του 1936-1939.

Φυσικά, δεν είναι τυχαίο ότι αυτό το κίνημα της «**πολιτικής αρχαιολογίας**» αναπτύσσεται μόλις τώρα στο Ισπανικό Κράτος, 85 ολόκληρα χρόνια μετά το τέλος του εμφυλίου και 39 χρόνια μετά το θάνατο του δικτάτορα Φράνκο. Και δεν είναι τυχαίο επειδή συμπίπτει χρονικά με την ιστορικών διαστάσεων άνοδο του λαϊκού κινήματος στη χώρα. Μια άνοδο που βρήκε τη πολιτική της έκφραση στους Rodemos, οι οποίοι με τη σειρά τους έχουν βάλει στη βαθύτερη κρίση της ιστορίας του το πολιτικό σκηνικό της ισπανικής μεταπολίτευσης (**transición**) που επέβαλαν ...οι νικητές του εμφυλίου!

Με άλλα λόγια, το κίνημα -γιατί πρόκειται για αληθινό κίνημα- της «πολιτικής αρχαιολογίας» όχι μόνο είναι γνήσιο τέκνο της εποχής του, αλλά και συνδέει, γίνεται γέφυρα του σήμερα με το χτες καθώς (ξανα)ανακαλύπτει ένα παρελθόν που οι σημερινοί επίγονοι των χτεσινών νικητών του ισπανικού εμφυλίου επιμένουν να απαγορεύουν -δια νόμου- ακόμα και τη θύμησή του. Σκάβοντας την ισπανική γη σε αναζήτηση των λειψάνων εκείνων των ηρώων, η σημερινή ισπανική νεολαία σκάβει ταυτόχρονα βαθειά μέσα στη συλλογική μνήμη που είχε ατροφήσει.

Last but not least, όπως θάλεγε και ο δισέγγονος του Δαρβίνου, υπάρχουν όμως και οι άνθρωποι με σάρκα και οστά, όλοι αυτοί οι διεθνοταρχιάτες, ο ανθός της ευρωπαϊκής νεολαίας του μεσοπολέμου, που αφού ξεπέρασαν μύριες δυσκολίες για να φτάσουν στην Ισπανία, έδωσαν τα πάντα, ακόμα και τη ζωή τους, στη μάχη ενάντια στο φασισμό. Σήμερα, την ώρα που η ακροδεξιά και φασιστική απειλή ξαναγίνεται άμεση και πλανιέται πάνω από την ερειπωμένη γηραιά μας ήπειρό, το παράδειγμα εκείνων των νέων των Διεθνών Ταξιαρχιών είναι περισσότερο από ποτέ επίκαιρο στη μεταπολεμική Ευρώπη. Ας ελπίσουμε, ή μάλλον ας κάνουμε τα πάντα για να μην φτάσουμε να συγκροτήσουμε νέες Διεθνείς Ταξιαρχίες...

Τζων Κόρνφορντ, ο δισέγγονος του Δαρβίνου που σκοτώθηκε στον ισπανικό εμφύλιο

της **Maria Serrano**

Εκατοντάδες αγωνιστές των Διεθνών Ταξιαρχιών σκοτώθηκαν τα Χριστούγεννα του 1936 στη μάχη της Λοπέρα (Χαέν). Άγγλοι, Γάλλοι και Γερμανοί που είχαν έλθει εθελοντικά για να πολεμήσουν το φασισμό. «Ήταν ένα αληθινό λουτρό αίματος. Ο δημοκρατικός στρατός είχε ελάχιστο πυροβολικό και δεν ήταν προετοιμασμένος. Οι εθνικιστές τους τελειώσανε μέσα σε λίγες μέρες», διηγείται ο ιστορικός της Χαέν Αντόνιο Μαρίν.

Ανάμεσα σε εκείνους τους πολιτοφύλακες υπήρχαν Άγγλοι διανοούμενοι του διαμετρήματος του Τζων Κόρνφορντ (John Cornford), δισέγγονου του διάσημου φυσιοδίφη Κάρολου Δαρβίνου και επαναστάτη ποιητή στην Αγγλία των αρχών του εικοστού αιώνα. Δίπλα στη περιοχή που είναι γνωστή ως χαράδρα του Σετάλ, στη κωμόπολη της Λοπέρα, επιβιώνει θαμμένη σε ένα ξεχασμένο ομαδικό τάφο η μνήμη των νεαρών διεθνοταξιαρχιτών. Τα λείψανα του Τζων Κόρνφορντ βρίσκονται κι αυτά σε κάποιο σημείο αυτών των χωραφιών της Χαέν που ένιωσαν όσο λίγοι την αγριότητα του πολέμου.

Ο Κόρνφορντ σκοτώθηκε στη μάχη της Λοπέρα στις 28 του Δεκέμβρη του '36. Ο Ιστορικός Αντόνιο Μαρίν σημειώνει ότι «τραυματίστηκε από μια ριπή πολυβόλου και θάφτηκε μαζί με τους άλλους νεκρούς στον υποτιθέμενο ομαδικό τάφο του οποίου δεν είναι ακόμα γνωστή η τοποθεσία». Ο Θεθίλιο Γκορντίγιο, της ομάδας Ιστορική Μνήμη της CGT της Ανδαλουσίας, παραδέχεται ότι «δεν πρόκειται για ένα ομαδικό τάφο της καταστολής, σαν κι αυτούς που έχουμε συνηθίσει, αλλά για ένα τάφο που δημιουργήθηκε στα χρόνια του πολέμου, γεγονός που του δίνει ένα ιδιαίτερο χαρακτήρα». Αν και δεν έχει εντοπιστεί η ζώνη του ενταφιασμού, υπολογίζεται ότι αυτός ο τάφος μπορεί να φιλοξενεί 300 σορούς διεθνοταξιαρχιτών.

Σοροί καμένοι με βενζίνη

Τον περασμένο Μάη, ο δήμος της Λοπέρα, που διοικείται από το PSOE, άρχισε δίπλα στη περιοχή της χαράδρας της Σετάλ αρχαιολογικές ανασκαφές με χρηματοδότηση 1.600 ευρώ που έδωσε η Γενική Διεύθυνση Ιστορικής Μνήμης της κυβέρνησης της Ανδαλουσίας. Ο Μαρίν τόνισε ότι οι μαρτυρίες εκείνης της εποχής σημειώνουν πως «πολλές από τις σορούς στοιβάχτηκαν και αργότερα κάηκαν με βενζίνη για να μην υπάρξουν υπολείμματα όλων των οστών».

(...) Στο δημαρχείο της κωμόπολης, υπήρξε πάντα ενδιαφέρον για την ιστορία του Κόρνφορντ. Το ίδιο συνέβη και με τον αγγλικό τύπο που ενδιαφέρθηκε για τις μέρες πριν από το θάνατό του. Η βρετανίδα δημοσιογράφος Carol Rumens έγραψε για την εφημερίδα The Guardian ε μια μέρα πριν να κλείσει τα 21 χρόνια. «Ο Κόρνφορντ μπήκε στην Ένωση Νέων Κομμουνιστών (Union de Jovenes Comunistas) όταν ήταν μόλις 18 ετών». Η Rumens σημειώνει ότι αν και είχε ένα πολλά υποσχόμενο μέλλον καθώς είχε δίπλωμα Ιστορίας από το Πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ και προερχόταν από μεγάλη οικογένεια (επειδή ήταν δισέγγονος του Δαρβίνου), «πήγε στην Ισπανία για να αγωνιστεί για την υπόθεση της δημοκρατίας».

Μαχητής του POUM

Χωρίς κανονικά χαρτιά και με τη καρδιά γεμάτη όνειρα, μπήκε στο POUM για να μπορέσει να καταταγεί στο δημοκρατικό στρατό, πράγμα που θα του επέτρεπε πολύ γρήγορα να λάβει μέρος στη μάχη της Αραγονίας. Ο Αντόνιο Μαρίν τονίζει ότι θα γύρναγε στην Αγγλία «το Σεπτέμβρη του 1936 για να καταφέρει κι άλλους συμπατριώτες του να πολεμήσουν για τη Δημοκρατία, και όντως κατόρθωσε να πείσει μερικούς από αυτούς».

Εκείνο τον κρύο χειμώνα βρέθηκε σε διάφορα μέτωπα, όπως σε εκείνο της Μαδρίτης όπου πληγώθηκε στο κεφάλι. Μετά την ανάρρωσή του κατατάχτηκε και πάλι στο 12ο Τάγμα της 14ης Μεραρχίας, με την οποία μετείχε στη μάχη της Λοπέρα.

Δεν γνωρίζουμε αν τα λείψανά του θάφτηκαν ή αν τα οστά του βρίσκονται μέσα στον άγνωστο ομαδικό τάφο που έσκαψε ο στρατός του Φράνκο. Η ιστορία του Κόρνφορντ και ο τραγικός θάνατος των διεθνοταξιαρχιτών θα εξακολουθήσουν να καλύπτονται από μυστήριο μέχρι να εντοπιστεί οριστικά ο ομαδικός τάφος όπου -ίσως και μόνο ίσως- αναπαύονται τα λείψανά του.

Andaluces.es

Πηγή: contra-xreos.gr